

Zbiór Orzeczeń

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
PAOLA MENGOZZIEGO
przedstawiona w dniu 21 lipca 2016 r.¹

Sprawa C-258/15

Gorka Salaberria Sorondo
przeciwko
Academia Vasca de Policía y Emergencias

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (sąd najwyższy autonomicznej wspólnoty Kraju Basków, Hiszpania)]

Odesłanie prejudycjalne — Równość traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy — Dyskryminacja ze względu na wiek — Dyrektywa 2000/78/WE — Granica wieku wynosząca 35 lat na przystąpienie do konkursu mającego na celu rekrutację do autonomicznej policji baskijskiej — Sprawność fizyczna — Istotny i determinujący wymóg zawodowy — Cel polegający na zapewnieniu zdolności operacyjnej i prawidłowego funkcjonowania policji — Cel polegający na zapewnieniu racjonalnego okresu zatrudnienia przed przejściem na emeryturę — Cel związany z wymogiem kształcenia — Proporcjonalność

I – Wstęp

1. Decyzją z dnia 1 kwietnia 2014 r.² Directora General de la Academia Vasca de Policía y Emergencias (dyrektor generalna baskijskiej akademii policji i służb kryzysowych, Hiszpania) ogłosiła nabór w celu rekrutacji funkcjonariuszy pierwszego stopnia („Escala Básica”) do Ertzaintza (policji baskijskiej). Z części drugiej ust. 1 lit. c) tej decyzji wynika, że do konkursu dopuszczani są wyłącznie kandydaci, którzy w momencie składania aplikacji są w wieku pomiędzy 18 a 35 rokiem życia.

2. Gorka Salaberria Sorondo, który przekroczył 35 rok życia, złożył swoją kandydaturę w naborze. Najpierw został wykluczony, ale w ostateczności został warunkowo dopuszczony, na czas niezbędny do rozpatrzenia jego skargi o stwierdzenie nieważności części drugiej ust. 1 lit. c) decyzji z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ogłoszenia o naborze³.

3. Formacja policji, do której zorganizowano nabór, to policja autonomicznej wspólnoty Kraju Basków. Ley Orgánica 2/1986 de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado (ustawa organiczna 2/1986 o siłach i formacjach bezpieczeństwa państwa) z dnia 13 marca 1986 r. (dalej zwana „ustawą organiczną nr 2/1986”)⁴ określa zadania powierzone siłom i formacjom bezpieczeństwa kraju, formacjom autonomicznych wspólnot, a także formacjom policji miejscowej. Jeśli chodzi o autonomiczne wspólnoty, art. 38 ust. 1 ustawy organicznej nr 2/1986 stanowi, że w zakresie zadań własnych formacje

1 — Język oryginału: francuski.

2 — *Boletín Oficial del País Vasco* nr 63 z dnia 1 kwietnia 2014 r.

3 — Salaberria Sorondo nie przeszedł piątej części konkursu polegającej na wywiadzie osobistym. Wniósł także skargę przeciwko takiemu wyłączeniu, skarga była wciąż w toku w momencie wszczęcia niniejszego postępowania prejudycjalnego.

4 — BOE nr 63 z dnia 14 marca 1986 r.

policji „[dbają] o przestrzeganie przepisów i rozkazów indywidualnych wydawanych przez organy autonomicznej wspólnoty, [nadzorują i chronią] osoby, instytucje, budynki, zakłady oraz terytoria autonomicznej wspólnoty oraz jej administrację, zapewniając normalne funkcjonowanie urządzeń i bezpieczeństwo użytkowników ich usług, [kontrolują] działania podlegające prawu autonomicznej wspólnoty wykrywając jakąkolwiek działalność bezprawną [oraz stosują] środki przymusu w celu egzekucji działań lub poleceń autonomicznej wspólnoty”. Formacje policji autonomicznych wspólnot wykonują także zadania we współpracy z siłami i służbami bezpieczeństwa kraju, a z racji tych zadań ich obowiązkiem jest w szczególności „dbać o przestrzeganie przepisów ustaw oraz innych przepisów prawa kraju oraz zapewnić funkcjonowanie podstawowych służb publicznych, [...] uczestniczyć w zadaniach policji kryminalnej [...], nadzorować przestrzeń publiczną, ochraniać manifestacje oraz utrzymywać porządek podczas masowych zgromadzeń [...]”⁵. W ramach jednoczesnego i jednakowego działania z siłami i formacjami bezpieczeństwa państwa, policja autonomicznych wspólnot musi „współpracować przy polubownym rozwiązywaniu prywatnych sporów, [...] udzielać wsparcia w razie wypadku, katastrofy lub klęsk żywiołowych biorąc udział, na zasadach ustalonych w prawie, przy wykonywaniu programów ochrony cywilnej, [...] dbać o przestrzeganie przepisów, których celem jest ochrona przyrody i środowiska, zasobów wodnych, a także bogactw łowiectwa, rybołówstwa i leśnych lub innych związanych z naturą”⁶.

4. La Ley 4/1992 de Policías del País Vasco (ustawa nr 4/1992 o policji Kraju Basków) z dnia 17 lipca 1992 r. (dalej zwana „ustawą nr 4/1992”)⁷ w odniesieniu do zadań Ertzaintza stanowi, że „[w] ramach uprawnień należących do autonomicznej wspólnoty Kraju Basków, najistotniejszym zadaniem policji baskijskiej jest ochrona osób i mienia, zapewnienie im swobody wykonywania praw i wolności oraz dbanie o bezpieczeństwo obywateli na terytorium autonomicznej wspólnoty. W tym celu wykonuje ona zadania, które system prawa powierza formacjom bezpieczeństwa państwa”⁸. Z ustawy tej wynika także, że w policji baskijskiej występują różne stopnie. Stopień pierwszy (Escala Básica) formacji policji Kraju Basków – ten, na który zorganizowano nabór, w którym pragnął uczestniczyć G. Salaberria Sorondo – obejmuje „zadania wykonawcze wymagane w policji, a także zadania polegające na zawiadowaniu jednym lub większą liczbą funkcjonariuszy będących w stopniu służb operacyjnych”⁹. Ustawa nr 4/1992 powierza rządowi baskijskiemu misję określenia „w drodze przepisów prawa, w jakim zakresie można wyłączyć, ze względów medycznych, dostęp do stopni i kategorii formacji tworzących policję Kraju Basków, a także wymogów dotyczących wieku i wzrostu”¹⁰.

5. Decreto 120/2010 de tercera modificación del decreto 315/1994 (dekret nr 120/2010 zawierający trzecią zmianę dekretu nr 315/1994)¹¹ zmienił art. 4 lit. b) Decreto 315/1994 por el que se aprueba el Reglamento de Selección y Formación de la Policía del País Vasco (dekret nr 315/1994 dotyczący zatwierdzenia regulaminu selekcji oraz kształcenia policji Kraju Basków) z dnia 19 lipca 1994 r., ustanawiając na 35 lat górną granicę wieku dla kandydatów dopuszczonych do naboru¹².

6. Przed sądem odsyłającym G. Salaberria Sorondo podaje w wątpliwość zgodność art. 4 lit. b) dekretu nr 315/1994 zmienionego przepisami dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy¹³.

5 — Artykuł 38 ust. 2 ustawy organicznej nr 2/1986.

6 — Artykuł 38 ust. 3 ustawy organicznej nr 2/1986.

7 — BOE nr 39 z dnia 15 lutego 2012 r.

8 — Artykuł 26 ust. 1 ustawy nr 4/1992.

9 — Artykuł 106 ust. 1 ustawy nr 4/1992.

10 — Ósmy przepis dodatkowy ustawy nr 4/1992.

11 — *Boletín Oficial del País Vasco* nr 82.

12 — W pierwotnej wersji dekret nr 315/1994 ustalał tę granicę na 30 lat, po czym granica ta po raz pierwszy została zmieniona w 2002 r., kiedy to podniesiono ją na 32 lat.

13 — Dz.U. 2000, L 303, s. 16.

7. Zgodnie z art. 1 dyrektywy 2000/78 ma ona na celu „wyznaczenie ogólnych ram dla walki z dyskryminacją ze względu na religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w odniesieniu do zatrudnienia i pracy, w celu realizacji w państwach członkowskich zasady równego traktowania”¹⁴.

8. Dodatkowo stanowi ona, że „dyskryminacja bezpośrednia występuje w przypadku, gdy osobę traktuje się mniej przychylnie, niż traktuje się, traktowano lub traktowano by inną osobę w porównywalnej sytuacji, z jakiegokolwiek przyczyny wymienionej w art. 1”¹⁵.

9. Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78 stanowi jednak, że „państwa członkowskie mogą uznać, że odmienne traktowanie ze względu na cechy związane z jedną z przyczyn wymienionych w art. 1 nie stanowi dyskryminacji w przypadku, gdy ze względu na rodzaj działalności zawodowej lub warunki jej wykonywania, dane cechy są istotnym i determinującym wymogiem zawodowym, pod warunkiem, że cel jest zgodny z prawem [zasługuje na ochronę], a wymóg jest proporcjonalny”. Dodatkowo art. 6 ust. 1 akapit pierwszy stanowi, że „państwa członkowskie mogą uznać, że odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi dyskryminacji, jeżeli w ramach prawa krajowego zostanie to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami [zasługującym na ochronę] celem, w szczególności celami polityki zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego, i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne”. Takie odmienne traktowanie „może polegać między innymi na [...] określeni[u] górnej granicy wieku przy rekrutacji, z uwzględnieniem wykształcenia wymaganego na danym stanowisku lub potrzeby racjonalnego okresu zatrudnienia przed przejściem na emeryturę”¹⁶.

10. Uznawszy, że ogłoszenie o naborze jest sprzeczne z przepisami dyrektywy 2000/78, G. Salaberria Sorondo zaskarżył decyzję z dnia 1 kwietnia 2014 r. o ogłoszeniu postępowania rekrutacyjnego w celu naboru funkcjonariuszy pierwszego stopnia do policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków.

11. Sąd odsyłający zauważa, że sądy krajowe wielokrotnie wypowiedziały się w kwestii granic wiekowych wymaganych przy naborze do poszczególnych formacji policji. Sam sąd odsyłający orzekł już kiedyś, że granica wieku wynosząca 32 lata była zgodna z dyrektywą 2000/78. Jednakże w wyroku *Vital Pérez*¹⁷ Trybunał orzekł, że omawiana dyrektywa stoi na przeszkodzie ustalaniu granicy wieku na 30 lat przy rekrutacji funkcjonariuszy policji lokalnej gminy Oviedo (Hiszpania). Sąd odsyłający podnosi jednak, że zadania wykonywane przez policję autonomicznej wspólnoty Kraju Basków różnią się od zadań, które Trybunał rozpatrywał w ramach sprawy *Vital Pérez*¹⁸, w szczególności z uwagi na to, że autonomiczna wspólnota Kraju Basków może wykonywać zadania przeznaczone co do zasady dla sił i służb bezpieczeństwa kraju¹⁹. Dodatkowo górne granice wieku w hiszpańskim systemie prawnym różnią się w zależności od formacji i zadań, ale ustalone są na podstawie oceny przeprowadzonej przez ustawodawcę. Sąd odsyłający zauważa także, że praktyki z perspektywy międzynarodowej są zgoła różne, a i nierzadko państwa w ogóle nie ustanawiają granicy wiekowej²⁰. Sąd odsyłający wydaje się

14 — Artykuł 1 dyrektywy 2000/78.

15 — Artykuł 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2000/78.

16 — Artykuł 6 ust. 1 akapit drugi lit. c) dyrektywy 2000/78.

17 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

18 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

19 — Zadania przypisane siłom i służbom bezpieczeństwa kraju zostały określone w art. 11 ustawy organicznej nr 2/1986. Polegają na dbaniu o przestrzeganie ustaw i przepisów ogólnych poprzez wykonywanie rozkazów wydanych przez władze, na pomocy i ochronie osób oraz na zapewnianiu ochrony i nadzoru zagrożonego mienia, na nadzorowaniu i ochronie wymagających tego urządzeń i budynków publicznych, na zapewnianiu ochrony i bezpieczeństwa ważnym osobom, na utrzymywaniu i przywracaniu porządku i bezpieczeństwa publicznego, na prowadzeniu postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw w celu wykrycia i pociągnięcia do odpowiedzialności podejrzanych sprawców, na zabezpieczeniu narzędzi, produktów i dowodów przestępstw oraz na udostępnianiu ich właściwym sędziom oraz sądom a także na sporządzaniu raportów technicznych oraz odpowiednich ekspertyz, na zapobieganiu czynom niedozwolonym, zbieraniu, przyjmowaniu i analizowaniu wszystkich informacji mających znaczenie dla porządku i bezpieczeństwa publicznego, a także na badaniu, planowaniu i stosowaniu metod i technik zapobiegania przestępczości, a także na współpracy ze służbami ochrony cywilnej w przypadku istotnego zagrożenia katastrofą lub klęską żywiołową.

20 — Sąd przytacza tutaj przykład Stanów Zjednoczonych Ameryki, Państwa Izraela, Królestwa Norwegii oraz Nowej Zelandii, a także w zakresie państw członkowskich Unii Europejskiej, Królestwo Danii, Republikę Finlandii oraz Królestwo Szwecji.

zatem uznawać, że działalność policji ma o tyle specyficzny charakter, że uzasadnione jest ustalenie górnej granicy wiekowej przy wstępnym naborze na stanowisko funkcjonariusza z uwagi na to, że musi on być w stanie wykonywać wszelkie zadania policji charakterystyczne dla „policji w pełnym tego słowa znaczeniu” takiej jak policja Kraju Basków.

II – Pytanie prejudycjalne i postępowanie przed Trybunałem

12. Stojąc przed problemem wykładni prawa Unii, Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (sąd najwyższy autonomicznej wspólnoty Kraju Basków) postanowił zawiesić postępowanie i postanowieniem, które wpłynęło do sekretariatu Trybunału dnia 1 czerwca 2015 r., wystąpił do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy ustalenie górnej granicy wieku wynoszącej 35 lat jako warunku udziału w procesie rekrutacji na stanowisko funkcjonariusza autonomicznej policji baskijskiej jest zgodne z wykładnią art. 2 ust. 2, art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2000/78?”.

13. Uwagi na piśmie zostały złożone przez skarżącego w postępowaniu głównym, pozwaną w postępowaniu głównym, rządy: hiszpański, irlandzki, francuski i włoski, a także Komisję Europejską. Wszyscy zostali również wysłuchani na rozprawie, która odbyła się przed Trybunałem w dniu 30 maja 2016 r.

III – Analiza prawna

14. Co do zasady pytanie postawione przez sąd odsyłający jest takie samo jak pytanie postawione w ramach sprawy *Vital Pérez*²¹, jednak kontekst, w jaki się wpisuje, różni się o tyle, że obecnie nie ma już policji gminnej, ale policja autonomicznej wspólnoty. Tymczasem ich zadania znacznie się różnią. Ponadto granica wieku w wyroku *Vital Pérez*²² wynosiła 30 lat. Natomiast G. Salaberria Sorondo natknął się na granicę wieku określoną na 35 lat.

15. Pomimo tych różnic, do czego jeszcze wrócę, w wyroku *Vital Pérez*²³ rozstrzygnięto już szereg zagadnień wstępnych mających zastosowanie w niniejszej sprawie.

16. Po pierwsze, przepisy krajowe takie jak dekret nr 315/1994 ze zmianami, które zostały po prostu zastosowane w decyzji z dnia 1 kwietnia 2014 r. o ogłoszeniu postępowania rekrutacyjnego, mają wpływ na rekrutację policjantów, ponieważ przewidują, że osoby, które przekroczyły 35 rok życia, nie mogą zostać przyjęte do korpusu policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków. Tym samym dyrektywa 2000/78 ma zastosowanie do takiej sytuacji²⁴.

21 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

22 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

23 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

24 — Zobacz analogicznie wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 30, 31). Dla przypomnienia, art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2000/78 stanowi, że ta dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich osób, zarówno sektora publicznego jak i prywatnego, włącznie z instytucjami publicznymi, w odniesieniu między innymi do warunków dostępu do zatrudnienia, w tym także kryteriów selekcji i warunków rekrutacji, niezależnie od dziedziny działalności i na wszystkich szczeblach hierarchii zawodowej. Pragnę także przypomnieć, że pomimo, że ogólna zasada niedyskryminacji ze względu na wiek ustanowiony została także w art. 21 karty praw podstawowych Unii Europejskiej, Trybunał rozpatruje spór dotyczący tej zasady pomiędzy osobą prywatną a organem administracji publicznej wyłącznie w świetle dyrektywy 2000/78 [zob. wyroki: z dnia 7 czerwca 2012 r., *Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt Gesellschaft* (C-132/11, EU:C:2012:329, pkt 21–23) oraz z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 25)].

17. Po drugie, jeśli chodzi o istnienie odmiennego traktowania ze względu na wiek, to art. 2 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2000/78 stanowi, że dyskryminacja bezpośrednia występuje w przypadku, gdy osobę traktuje się mniej przychylnie, niż traktuje się inną osobę w porównywalnej sytuacji, ze względu, w szczególności, na wiek. Tymczasem konsekwencją art. 4 lit. b) dekretu nr 315/1994 ze zmianami jest to, że pewne osoby traktowane są mniej przychylnie niż inne osoby znajdujące się w porównywalnej sytuacji wyłącznie z powodu przekroczenia przez nie wieku 35 lat. Bez wątplenia chodzi o odmienne traktowanie ze względu na wiek²⁵.

18. Pozostaje kwestia delikatniejsza, a mianowicie czy odmienne traktowanie można uzasadnić w świetle art. 4 ust. 1 lub art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78.

A – W kwestii wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78

19. Artykuł 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78 stanowi, że „państwa członkowskie mogą uznać, że odmienne traktowanie ze względu na cechy związane z [wiekiem] nie stanowi dyskryminacji, jeżeli ze względu na rodzaj działalności zawodowej lub warunki jej wykonywania dane cechy są istotnym i determinującym wymogiem zawodowym, pod warunkiem że cel jest uzasadniony, a wymóg jest proporcjonalny”.

20. Zdaniem rządów hiszpańskiego, irlandzkiego, francuskiego i włoskiego przepisy krajowe ustalające na 35 lat granicę wieku na przystąpienie do konkursu na nabór do autonomicznej policji Kraju Basków są uzasadnione, ponieważ zadania wykonywane przez funkcjonariuszy wymagają szczególnie wysokiej sprawności fizycznej, co stanowi istotny i determinujący wymóg zawodowy, a cel rzeczonych przepisów zasługuje na ochronę i polega na zapewnieniu zdolności operacyjnej i prawidłowego funkcjonowania służb policyjnych, przy czym przepisy te są proporcjonalne. Natomiast skarżący w postępowaniu głównym i Komisja mają wątpliwości co do zgodności art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78 z granicą wiekową, o której mowa.

21. Jeśli chodzi o wykładnię art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78, to zważywszy na podobieństwa sprawy niniejszej i tej, w której wydano wyrok *Vital Pérez*²⁶, z tego ostatniego można wywieść kilka wskazówek. Wstępnie przypomnieć należy, że zgodnie z motywem 23 dyrektywy 2000/78 odmienne traktowanie może być uzasadnione jedynie w bardzo niewielu okolicznościach, tam gdzie cecha związana z wiekiem stanowi istotny i determinujący wymóg zawodowy i o ile ścisła wykładnia art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78 pozawala na odstępianie od zasady niedyskryminacji²⁷.

22. Mając to uwadze, najpierw potwierdzę istnienie istotnego i determinującego wymogu zawodowego, a także zasługującego na ochronę celu, następnie zaś zgodność przepisów krajowych, o których mowa w ramach sporu w postępowaniu głównym, z zasadą proporcjonalności.

1. W kwestii istnienia istotnego i determinującego wymogu zawodowego oraz zasługującego na ochronę celu

23. Strony uczestniczące w niniejszym postępowaniu nie kwestionują tego, że szczególną sprawność fizyczną można uważać za „istotny i determinujący wymóg zawodowy” w rozumieniu art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78 dla wykonywania zawodu funkcjonariusza autonomicznej policji Kraju Basków. Trybunał orzekł już, że „zadania związane z ochroną osób i mienia, zatrzymywaniem sprawców przestępstw i dozoru nad nimi oraz patrolowaniem prewencyjnym mogą wiązać się z [koniecznością

25 — Zobacz analogicznie pkt 33 wyroku z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371).

26 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

27 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 46, 47).

użycia] siły fizycznej”²⁸. Charakter tych zadań wymaga szczególnej sprawności fizycznej, gdyż niedostatki fizyczne mogą mieć poważne konsekwencje zarówno dla samych funkcjonariuszy policji jak i społeczeństwa oraz zapewnienia porządku publicznego²⁹. Ponadto posiadanie szczególnej sprawności fizycznej jest przecież cechą związaną z wiekiem³⁰.

24. W tych okolicznościach i w świetle ostatniego orzecznictwa Trybunału należy uznać, że fakt posiadania szczególnie wysokiej sprawności fizycznej w celu zapewnienia ochrony osób i mienia oraz zapewnienia swobody wykonywania praw i wolności oraz dbania o bezpieczeństwo obywateli, które stanowią trzy podstawowe zadania policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków opisane – wprawdzie bardzo pobieżnie – w art. 26 ust. 1 ustawy nr 4/1992³¹ stanowi istotny i determinujący wymóg do wykonywania tego zawodu.

25. Pomiędzy stronami bezsporne jest, że cel omawianych przepisów można uznać za „zasługujący na ochronę”. Posiadanie bowiem szczególnej sprawności fizycznej, której poszukuje się w drodze ustalenia granicy wieku na przystąpienie do egzaminu wstępnego do korpusu policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków, wymagane jest po to, aby zapewnić zdolność operacyjną i prawidłowe funkcjonowanie służb policji poprzez zagwarantowanie, że funkcjonariusze z nowego naboru będą w stanie wykonywać najtrudniejsze zadania fizyczne przez stosunkowo długi okres trwania służby. Przywołując wszakże treść motywu 18 dyrektywy 2000/78³², Trybunał orzekł już, że dążenie to stanowi cel zasługujący na ochronę w rozumieniu art. 4 ust. 1 teże dyrektywy³³.

26. Pozostaje jedynie ustalić, czy określając granicę wiekową na 35 lat, uregulowanie krajowe rozpatrywane w postępowaniu głównym jest proporcjonalne, a więc właściwe dla zagwarantowania realizacji tego celu, i nie wykracza poza to, co niezbędne do jego osiągnięcia.

2. W kwestii proporcjonalnego charakteru przepisów krajowych

27. Na tym etapie analizy należy określić, czy ustalenie granicy wieku na 35 lat w celu naboru do policji w autonomicznej wspólnocie Kraju Basków stanowi niezbędny i proporcjonalny środek w świetle zasługującego na ochronę celu polegającego na zapewnieniu zdolności operacyjnej i prawidłowego funkcjonowania służb policyjnych tej wspólnoty.

28. Gdy do okoliczności, że granica wieku, o której mowa w postępowaniu głównym, jest o pięć lat wyższa, doda się istnienie statystyk, które obiektywnie wykazują nieubłagalne starzenie się formacji autonomicznej policji Kraju Basków, wyznaczenie zadań przypisanych policji „w pełnym tego słowa znaczeniu”, a także raporty załączone do pism baskijskiej akademii policji i służb kryzysowych zawierające dane pochodzące od medycyny pracy³⁴, otrzymujemy nowy powód, aby uznać, że Trybunał powinien tutaj przyjąć inne rozwiązanie niż to, które zastosował w kontekście sprawy *Vital Pérez*³⁵. Nacisk należy zatem położyć na te elementy, które wyróżniają i charakteryzują sytuację funkcjonariuszy policji w autonomicznej wspólnocie Kraju Basków.

28 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 39).

29 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

30 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 — Zobacz pkt 4 niniejszej opinii.

32 — Zgodnie z którym dyrektywa „nie wymaga, w szczególności od sił zbrojnych, policji, służb więziennych lub ratowniczych przyjmowania do pracy lub dalszego zatrudniania osób nieposiadających wymaganych zdolności umożliwiających wykonywanie [wszystkich] *zadań*, które mogą im zostać powierzone z uwzględnieniem wynikającego z prawa celu utrzymania zdolności operacyjnej tych służb” (podkreślenie moje).

33 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 42–44 i przytoczone orzecznictwo).

34 — Trzeba jednak przyznać, że informacje naukowe zawarte w tych raportach są raczej ogólnikowe w porównaniu z informacjami dostarczonymi przez Trybunał w kontekście sprawy *Wolf* [wyrok z dnia 12 stycznia 2010 r., *Wolf* (C-229/08, EU:C:2010:3)].

35 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

29. Jeśli chodzi o charakter zadań i przebieg służby funkcjonariusza w omawianej policji, z akt sprawy i posiedzeń przed Trybunałem wynika, że nabór, w którym pragnął uczestniczyć skarżący w postępowaniu głównym, jest jedyną drogą, aby uzyskać dostęp do zawodu funkcjonariusza autonomicznej policji w Kraju Basków. Co do zasady zadania tych funkcjonariuszy mają charakter wykonawczy. Funkcjonariuszowi pierwszego stopnia nie powierza się zadań administracyjnych, gdyż pracownicy *stricto administracyjni* rekrutowani są w innym naborze organizowanym zupełnie niezależnie od naboru, o którym mowa w postępowaniu głównym. W momencie rekrutacji od funkcjonariusza oczekuje się, że będzie w stanie wykonać wszelkie zadania charakterystyczne dla tego zawodu.

30. Po pomyślnym przejściu konkursu rozpoczyna się okres wstępnego kształcenia trwający 27 miesięcy³⁶. Konkurs jest ogólny, wybór specjalizacji odbywa się dopiero w trakcie służby w drodze kształcenia ustawicznego, które umożliwia się funkcjonariuszom. Nie jest zatem możliwe uprzednie określenie, którzy funkcjonariusze większość swoich najważniejszych zadań będą wykonywać w formie zadań fizycznych, a którzy zajmą się zadaniami, które są mniej wymagające fizycznie, jak na przykład policja naukowa. W każdym razie, od funkcjonariuszy policji pierwszego stopnia aż do momentu ewentualnej specjalizacji oczekuje się, że będą w stanie wykonywać wszelkie charakterystyczne dla nich zadania fizyczne.

31. Następnie, z powodu nieustannego narażenia na ryzyko i stres, przewidziano, że na swój wniosek funkcjonariusz autonomicznej wspólnoty Kraju Basków może zostać przeniesiony do służby czynnej dostosowanej do wieku po osiągnięciu wieku 56 lat. Służba czynna dostosowana do wieku charakteryzuje się zwolnieniem z pracy nocnej, zwolnieniem z patroli poza budynkami policji oraz skróceniem tygodniowego czasu pracy. W zamian funkcjonariusz zobowiązuje się odejść na emeryturę w wieku 59 lub 60 lat zamiast jak normalnie w wieku 65 lat. W praktyce według informacji przekazanych przez baskijską akademię policji i służb kryzysowych, prawie wszyscy funkcjonariusze autonomicznej wspólnoty Kraju Basków, którzy osiągnęli wiek pozwalający na skorzystanie z przejścia na służbę czynną dostosowaną do wieku, składają wniosek o przeniesienie do tej służby.

32. Wreszcie formacja policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków stanowi korpus obiektywnie dotknięty masowym starzeniem się swoich członków. Z danych przedstawionych Trybunałowi przez baskijską akademię policji i służb kryzysowych wynika, że obecnie w skład tego korpusu wchodzi 8 000 funkcjonariuszy. W 2009 roku 59 funkcjonariuszy miało pomiędzy 60 a 65 lat, a 1 399 było w wieku od 50 do 59 lat. W perspektywie roku 2018, 1 135 funkcjonariuszy osiągnie wiek pomiędzy 60 a 65 lat, a 4 660 funkcjonariuszy, tj. więcej niż połowa członków – pomiędzy 50 a 59 lat. W założeniach na rok 2025 przewiduje się, że powyżej 50% personelu będzie wówczas miało pomiędzy 55 i 65 lat³⁷.

33. A przecież z raportów załączonych do pism baskijskiej akademii policji i służb kryzysowych wynika, że począwszy od 40 roku życia wyraźnie zmniejsza się zdolność regeneracyjna. Odczuwalny wpływ na sprawność funkcjonalną wynikającą ze zmian związanych z wiekiem ma miejsce począwszy od 40–45 lat, a w każdym przypadku funkcjonariusz powyżej 55 roku życia nie może być uznawany za w pełni sprawny fizycznie i psychicznie tak, aby odpowiednio wykonywać zawód bez ponoszenia jakiegokolwiek ryzyka dla siebie lub osób trzecich.

34. Wynika z tego, że osoba powyżej 35 roku życia, w momencie naboru, jeżeli pomyślnie go przejdzie, wchodzi do służby po odbyciu wstępnego kształcenia wynoszącego 27 miesięcy, a zatem w wieku 37 lat. Można uznać, że na maksymalnym poziomie swojej sprawności psychicznej i fizycznej służbę będzie ona pełnił przez 13 lat, a potem sprawność zacznie wyraźnie spadać aż do przejścia na służbę czynną dostosowaną do wieku.

36 — Dokładnie 9 miesięcy faktycznej nauki oraz 18 miesięcy praktyk.

37 — Jest to w szczególności spowodowane faktem, że korpus policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków został utworzony w latach 80., po przystąpieniu przez Kraj Basków do statutu autonomicznej wspólnoty w 1979 r.

35. Pragnę przypomnieć, że zadania powierzone autonomicznej policji Kraju Basków polegają na ochronie osób i mienia, zapewnieniu swobody wykonywania praw i wolności oraz dbaniu o bezpieczeństwo obywateli na całym terytorium autonomicznej wspólnoty. Zadania wykonywane przez autonomiczną policję Kraju Basków to zadania policji „w pełnym tego słowa znaczeniu”. W odróżnieniu od zadań, o których była mowa w sprawie *Vital Pérez*³⁸, zadania wykonywane przez policję autonomicznej wspólnoty Kraju Basków, ujęte w całości, wydają się faktycznie wymagać szczególnej sprawności fizycznej, aby spełnić wszystkie oczekiwania stojące przed funkcjonariuszem policji wykonującym w pełni swój zawód. Zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego wymagają, aby pracownicy mogli podejmować działania i reagować w każdej chwili, w tym w nocy lub w ekstremalnych warunkach, w sposób odpowiedni i zgodnie z realizowanym celem, którym jest przywrócenie ładu publicznego. Ścisłej mówiąc, poza wykonywaniem zadań tradycyjnie powierzonych policji „w pełnym tego słowa znaczeniu”, funkcjonariusze policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków muszą być w stanie na przykład nosić specjalne powierzone sprzęt służący ich bezpieczeństwu.

36. W tych okolicznościach i w świetle tego, co orzekł Trybunał w sprawie *Wolf*³⁹, skłaniam się ku uznaniu, że zapewnienie skutecznego funkcjonowania autonomicznej policji Kraju Basków wymaga, aby większość funkcjonariuszy policji była w stanie skutecznie wykonać zadania bardziej wymagające fizycznie niż funkcjonariusz, który przekroczył 50 lat, a których funkcjonariusz, który przekroczył 55 lat, już nie będzie w stanie wykonać. W perspektywie 2025 roku – a mianowicie za dziewięć lat – przejście ponad połowy pracowników na służbę czynną dostosowaną do wieku wymaga podjęcia środków mających na celu przywrócenie pewnej równowagi pomiędzy funkcjonariuszami bardziej i mniej aktywnymi. Utrzymanie stosunkowo zrównoważonej struktury wiekowej w siłach porządkowych autonomicznej wspólnoty Kraju Basków okazuje się wyraźnie niezbędne do zachowania zdolności operacyjnej autonomicznej policji Kraju Basków⁴⁰. Gdyby bowiem w obecnym kształcie rekrutacja miała odbywać się bez ograniczeń wiekowych albo gdyby granica wieku miała być wyższa, mogłoby dojść do sytuacji, w której zbyt wielu funkcjonariuszom nie będzie można powierzyć zadań bardziej wymagających fizycznie⁴¹.

37. Taki stan faktyczny uwidacznia, że racjonalna organizacja policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków wymaga do zachowania skuteczności operacyjnej i prawidłowego funkcjonowania – co najmniej przez krótki czas – koordynacji pomiędzy stanowiskami wymagającymi sprawności fizycznej, których nie mogą piastować najstarsi funkcjonariusze, a stanowiskami mniej wymagającymi tej sprawności, które mogą oni piastować⁴², i to tym bardziej, że Trybunał stwierdził, że niedostatki fizyczne przy wykonywaniu zadań związanych z ochroną osób i mienia, zatrzymywaniem sprawców przestępstw i dozoru nad nimi oraz patrolowaniem prewencyjnym mogą okazać się doniosłe w skutkach nie tylko dla samych funkcjonariuszy policji, ale także dla utrzymania porządku publicznego⁴³. Siłą rzeczy to samo dotyczy dodatkowych zadań właściwych dla policji autonomicznych wspólnot, które wiążą się z koniecznością użycia siły do stosowania środków przymusu, ochrony manifestacji oraz utrzymania porządku podczas masowych zgromadzeń, a także walki z terroryzmem⁴⁴.

38 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371).

39 — Wyrok z dnia 12 stycznia 2010 r. (C-229/08, EU:C:2010:3).

40 — W wyroku *Wolf* [wyrok z dnia 12 stycznia 2010 r. (C-229/08, EU:C:2010:3)], Trybunał przyznał, że dopuszczenie starszych funkcjonariuszy do zadań mniej wymagających fizycznie wymaga zastąpienia ich funkcjonariuszami młodszymi (zob. pkt 43 rzeczonego wyroku).

41 — Zobacz analogicznie wyrok z dnia 12 stycznia 2010 r., *Wolf* (C-229/08, EU:C:2010:3, pkt 43).

42 — *Idem*.

43 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

44 — W tym względzie rząd hiszpański podkreśla, że organizacja terrorystyczna ETA składa się z młodych członków i że skuteczna walka przeciwko tej organizacji wymaga obecności funkcjonariuszy dysponujących odpowiednimi zasobami materialnymi i ludzkimi, a w szczególności doskonałą sprawnością fizyczną (zob. pkt 34 uwag pisemnych rządu hiszpańskiego). Ponadto, nadzór nad tą organizacją wymaga wykonywania licznych misji nocnych, z których jak wiadomo zwolnieni są starsi funkcjonariusze. Rząd hiszpański nie sprecyzował jednak, jaka część służby funkcjonariusza autonomicznej wspólnoty Kraju Basków pierwszego stopnia przypada na walkę z terroryzmem.

38. Ponadto, nieprawidłowości, jakich można się obawiać w ramach funkcjonowania służb policyjnych autonomicznej wspólnoty Kraju Basków wyklucza możliwość uznania, że organizowanie wymagających pod względem sprawnościowym testów eliminacyjnych przy naborze mogłoby stanowić alternatywny, mniej restrykcyjny środek. Cel, jakim jest utrzymanie skuteczności operacyjnej i prawidłowego funkcjonowanie formacji funkcjonariuszy autonomicznej policji Kraju Basków wymaga przywrócenia odpowiedniej struktury wiekowej, tak aby posiadanie szczególnej sprawności fizycznej nie mogło być rozpatrywane w aspekcie statycznym, wyłącznie w momencie T naboru, lecz przeciwnie, w aspekcie dynamicznym, uwzględniając także lata służby, które nastąpią po pomyślnym przejściu naboru.

39. Porównanie granic wiekowych innych formacji policji działających na terytorium kraju, które mogły być brane pod uwagę przez Trybunał w ramach sprawy Vital Pérez⁴⁵, przestaje być determinujące⁴⁶ także ze względu na bardzo specyficzny charakter policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków.

40. W mojej ocenie, całokształt powyższych argumentów sprawia, że Trybunał nie powinien pozostać obojętny na problemy organizacyjne – zarówno te obecne jak i przyszłe – policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków, a w związku z powyższym stwierdzić zgodność przepisów krajowych, o których mowa w postępowaniu głównym z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78.

41. Niezależnie od tego jestem także przekonany, że zgodność tę należy stwierdzić wyłącznie na okres ściśle niezbędny do przywrócenia takiej struktury wiekowej, która nie będzie zagrażała sprawności operacyjnej i prawidłowemu funkcjonowaniu służb policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków.

42. Z powyższego wynika, że art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78/WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoi na przeszkodzie przepisom krajowym, rozpatrywanym w postępowaniu głównym, które ustalają górną granicę wieku naboru funkcjonariusza policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków na 35 lat w zakresie, w jakim jest to ściśle konieczne do przywrócenia takiej struktury wiekowej, która nie będzie zagrażała sprawności operacyjnej i prawidłowemu funkcjonowaniu służb tej policji.

B – W kwestii wykładni art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78

43. Zważywszy, że odmienne traktowanie wprowadzone przepisami krajowymi, które ustalają na 35 lat granicę wieku, w którym można przystąpić do naboru do autonomicznej policji baskijskiej, wydaje mi się uzasadnione w świetle art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78, nie ma potrzeby badania, czy będzie tak samo uzasadnione w przypadku przyjęcia za podstawę art. 6 ust. 1 te samej dyrektywy⁴⁷. Zatem wyłącznie stricte pomocniczo ograniczę się do kilku uwag w tym zakresie.

44. Artykuł 6 ust. 1 akapit pierwszy stanowi, że „państwa członkowskie mogą uznać, że odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi dyskryminacji, jeżeli w ramach prawa krajowego zostanie to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami [zasługującym na ochronę] celem, w szczególności celami polityki zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego, i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne.”. Takie odmienne traktowanie „może polegać między innymi na [...] określeni[u] górnej granicy wieku przy rekrutacji, z uwzględnieniem wykształcenia wymaganego na danym stanowisku lub potrzeby racjonalnego okresu zatrudnienia przed przejściem na emeryturę”⁴⁸.

45 — Wyrok z dnia 13 listopada 2014 r. (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 50, 51).

46 — Narodowa policja hiszpańska liczy 65 000 funkcjonariuszy. Na dzień 5 maja 2016 r., 34% tych funkcjonariuszy miało być pomiędzy 18 i 35 rokiem życia, a 32% było w wieku od 36 do 44 lat. 66% funkcjonariuszy policji krajowej było zatem w wieku pomiędzy 18 a 44 rokiem życia. Rząd hiszpański przyznał także, że zadania policji krajowej mają bardziej biurowy i administracyjny charakter niż zadania policji autonomicznych wspólnot. Informacje te rząd hiszpański podał w odpowiedzi na pytanie Trybunału postawione na rozprawie, podczas której miano wyjaśnić przyczyny, dla których granica wieku na wejście do korpusu policji krajowej została zniesiona.

47 — Zobacz wyrok z dnia 12 stycznia 2010 r., Wolf (C-229/08, EU:C:2010:3, pkt 45).

48 — Artykuł 6 ust. 1 akapit drugi lit. c) dyrektywy 2000/78.

45. Prezentacja uzasadnienia dekretu nr 120/2010 także nie wyjaśnia jak zidentyfikować cel, który przyświeca ustaleniu na 35 lat granicy wieku na przystąpienie do naboru do policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków⁴⁹. Ponieważ uwagi stron występujących w niniejszym postępowaniu prejudycjalnym koncentrują się głównie na analizie art. 4 ust. 1 dyrektywy 2000/78, w aktach mało jest informacji dotyczących ewentualnego stosowania art. 6 ust. 1 tejże dyrektywy.

46. Niemniej jednak akademia policji i służb kryzysowych Kraju Basków podkreśla cel dotyczący równowagi organizacyjnej i finansowej policji baskijskiej, a także konieczność stworzenia zrównoważonej struktury wiekowej. Ze swojej strony rząd hiszpański powołuje wymóg kształcenia, potrzebę racjonalnego okresu zatrudnienia przed przejściem na emeryturę, a także względy dotyczące polityki zatrudnienia bez podawania bliższych szczegółów.

47. Cel polegający na zapewnieniu racjonalnego okresu zatrudnienia przed przejściem na emeryturę oraz uzasadnienie określenia górnej granicy wieku oparte na wymaganym wykształceniu to cele, których zasadność wynika bezpośrednio z dosłownego brzmienia art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78⁵⁰.

48. Więcej mam natomiast wątpliwości co do uznania za cele zasługujące na ochronę w świetle art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78 cele w postaci możliwości znalezienia i utrzymania równowagi organizacyjnej i finansowej policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków czy konieczności utworzenia zrównoważonej struktury wiekowej, a także co do tego, czy cele te, w ocenie Trybunału, stanowią „cele z zakresu polityki społecznej, takie jak cele związane z polityką zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego”⁵¹.

49. W każdym razie, jeśli już cel zasługujący na ochronę w świetle art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78 zostanie zidentyfikowany, pozostaje ustalić, czy określenie górnej granicy wieku na 35 lat nie wykracza poza to, co jest niezbędne i właściwe do osiągnięcia tego celu.

50. Państwom członkowskim przysługuje bezspornie szeroki zakres uznania w kwestii wyboru środków właściwych dla realizacji przyjętych przez nie celów w dziedzinie polityki społecznej i zatrudnienia. Zakres ten jest jednakże ograniczony w takim sensie, że nie może skutkować pozbawieniem zasady niedyskryminacji jej istoty⁵². A przecież, jeśli chodzi o cel dotyczący kształcenia wymaganego na stanowisku funkcjonariusza policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków, nie wydaje się, aby

49 — Jest tam wzmianka o zamiarze „rozszerzenia możliwości dostępu do korpusu policji Kraju Basków dla szerszego grona obywateli i obywaterek oraz [...] podejmowania takich działań, aby osoby, które są jego członkami maksymalnie wykorzystywały wymagany w ich pracy potencjał”.

50 — Zobacz także pkt 65 wyroku z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371).

51 — Zobacz wyroki: z dnia 5 marca 2009 r., *Age Concern England* (C-388/07, EU:C:2009:128, pkt 46), z dnia 18 czerwca 2009 r., *Hütter* (C-88/08, EU:C:2009:381, pkt 41), a także z dnia 13 września 2011 r., *Prigge i in.* (C-447/09, EU:C:2011:573, pkt 81). W kwestii rozróżnienia pomiędzy celami interesu ogólnego i celami, o których mowa w art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78, zob. moją opinię w sprawie *Vital Pérez* (EU:C:2014:2109, pkt 42 i in.). W kwestii konieczności wprowadzenia zrównoważonej struktury wieku, Trybunał potwierdził jej zgodność z prawem tam gdzie stosowanie tego przepisu służy wspieraniu polityki zatrudnienia w rozumieniu, w szczególności osób młodych, w interesie rozdzielenia pracy między pokoleniami [zob. moją opinię w sprawie *Vital Pérez* (EU:C:2014:2109, pkt 50, 51)]. Zobacz także wyroki: z dnia 21 lipca 2011 r., *Fuchs i Köhler* (C-159/10, C-160/10, EU:C:2011:508, pkt 68), z dnia 6 listopada 2012 r., *Komisja/Węgry* (C-286/12, EU:C:2012:687, pkt 62), z dnia 16 października 2007 r., *Palacios de la Villa* (C-411/05, EU:C:2007:604, pkt 53), a także z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 63). Z zastrzeżeniem późniejszych ewentualnych poprawek ze strony sądu odsyłającego, rząd hiszpański nie wydaje się łączyć celu stworzenia zrównoważonej struktury wiekowej z celami dotyczącymi polityki zatrudnienia w ścisłym znaczeniu.

52 — Zobacz wyrok z dnia 13 listopada 2014 r., *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371, pkt 67 i przytoczone tam orzecznictwo).

cokolwiek w aktach mogło uzasadnić taką granicę wieku. Dodatkowo, jeśli chodzi o cel polegający na zapewnieniu racjonalnego okresu zatrudnienia przed przejściem na emeryturę, „normalny” wiek emerytalny funkcjonariusza tej formacji ustalony jest na 65 lat po to, aby teoretycznie nawet funkcjonariusz rozpoczynający służbę w wieku 40 lat mógł w niej pozostać przez lat 25⁵³.

51. W związku z powyższym, trudno mi przyjąć, aby do celów naboru do policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków można było uzasadnić na podstawie art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78 granicę wieku wynoszącą 35 lat.

IV – Wnioski

52. Wobec powyższego proponuję, aby Trybunał udzielił na pytanie postawione przez Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (sąd najwyższy autonomicznej wspólnoty Kraju Basków) następującej odpowiedzi:

Wykładni art. 4 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy należy dokonywać w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie przepisom krajowym, takim jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które ustalają na 35 lat górną granicę wieku przy rekrutacji funkcjonariuszy policji autonomicznej wspólnoty Kraju Basków w zakresie, w jakim granica ta jest ściśle niezbędna do przywrócenia takiej struktury wiekowej, która nie zagraża zdolności operacyjnej i prawidłowemu funkcjonowaniu służb tej policji.

53 — Nawet jeżeli ten funkcjonariusz nie będzie pełnił normalnej służby przez całe 25 lat z powodu pogorszenia się kondycji psychofizycznej związanej z wiekiem. Nie może także ostać się żaden argument związany z prawem do wynagrodzenia funkcjonariuszy, którzy później rozpoczęli służbę w policji autonomicznej policji Kraju Basków. Nawet przy założeniu, że takie uzasadnienie będzie dopuszczalne w świetle art. 6 ust. 1 dyrektywy 2000/78, pragnę zauważyć, z jednej strony, że rząd hiszpański wyraźnie takie uzasadnienie wykluczył podczas rozprawy, a z drugiej strony, że ponieważ aktualna sytuacja społeczno-ekonomiczna czyni przebieg kariery zawodowej coraz mniej prostym, uprawnione będzie twierdzenie, że funkcjonariusz, który rozpoczyna służbę w wieku 40 lat zgromadził – w ramach działalności zawodowej, którą prowadził przed rozpoczęciem pracy w policji – środki na swoim koncie emerytalnym.